

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
za en mesec K 20—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Ljudski blok.

V Italiji dozoreva te dni značilno gibanje. V vrstah delovnega ljudstva se pojavlja vedno ostrejša misel ljudskega bloka. Ta blok bi tvorili dve najmočnejši stranki italijanskega ljudstva, popolari — ljudska stranka in socialisti. Vedno jasneje se kaže, da sta si kljub velikim kulturno-načelnim razlikam v socialno-gospodarskih vprašanjih vendarle najbližji ljudska in socialistična stranka. Obe stranki skupaj predstavljata ogromno večino italijanskega ljudstva in tudi večino parlamenta. Vsled nepomirljive taktike radikalnega »čiste« socialista Seratija je socialistična stranka doslej zastopala načelo abstinence. Socialisti pod vplivom Seratija doslej niso hoteli sodelovati v vladi, medtem ko je ljudska stranka šla v vlado, da ondi z močnim vplivom svoje številčne moči sile svojih idej in jakosti svojih voditeljev uveljavlja svoj krščansko-socialistični program ter obenem tvori protiutež nacionalistično-liberalnih strank v vladi. S tem činom je ljudska stranka namah zajezila fašistovsko nevarnost ter začela energičen boj za uveljavljanje svojega socialnega programa.

Posledica tega je bila ta, da so fašisti, ki kot predstraža italijanskega imperializma in nacionalističnega kapitalizma pobijajo vsako ljudsko gibanje, naleteli pri popolarjih na jak odpor. Vsa sila njihovega napada se je sedaj obrnila na socialiste, ki so jih začeli preganjanje kot nekdanje komuniste. Socialistične mase, videč nemoč svoje organizacije, ki ni mogla izvajati ne svojega programa in ne braniti množic pred fašisti, so začele omahovati. Ko so videle pa uspešno in radikalno socialno delo ljudske stranke, so se cele doslej socialistične organizacije obrnile pod okrilje ljudske stranke. One socialistične organizacije pa s svojimi voditelji vred, ki niso hotele spremeniti svojega kulturnega programa, so vedno odločneje zahtevale sodelovanje socialistov z ljudsko stranko. To strujo je predvsem zastopal stari Turati, Seratijev vpliv pa je padal in še pada, če vsa znamenja ne varajo.

In zdi se, da ne varajo. V Kremoni se je med lokalnimi organizacijama obeh strank že izvedel sporazum za boj proti kapitalistično-reakcionarni organizaciji fašistov. Vodstvi obeh strank tega dogovora še nista odobrili, toda tudi ne obsodili. Z ozirom na kremonski dogovor je vodilno glasilo ljudske stranke »Corriere d'Italia« priobčilo članek, v katerem sicer svari pred prenašanjem koraki, na koncu pa dostavlja svarilo: »Ne tajimo pa, da bi zopetno vzplamenje fašistovskih nasilij proti popolarom in tudi katoličanom znalo povzročiti v državi korenite izpremembe. o katerih se do včeraj nikomur niti sanjalo ni.« — To grozljivo pismo je naperjeno proti nacionalistom. Groznja je ostra in pomeni mnogo.

Na drugi strani pa je milanski »Secolo« objavil članek tajnika socialistične »Splošne delavske zveze«, v katerem pravi: »Ideja sodelovanja izhaja iz socialističnih množic samih. Proletariat zahteva stvarne uspehe in se ne zadovoljuje več z zgolo teorijo. Proti reakciji je treba ustvariti enotno fronto, kar pa je nemogoče, ako se ne upošteva tudi bele delavske organizacije, ki se nahajajo v okviru italijanske ljudske stranke. Po mnenju »Splošne delavske zbornice« pa je mogoče tudi politično sodelovanje med socialisti in popolari (ljudsko stranko) in nikakega dvoma, da bi mogli socialisti sodelovati edino z ljudsko in nobeno drugo stranko. Ob koncu je ta predstavnik Splošne delavske zveze naglasil, da se v njej v tem oziru popoln terim posilincem obeh strank všeč ali ne, terim poslancem obeh strank vešč ali ne, razvoj gre usodno po poti, ki bo pripeljala do zveze med socialisti in popolari.«

V Italiji se tedaj ustvarja ljudski blok. Ideja še ni udeještvovala, ampak dozoreva. Sila razmer in nasilnost italijanske reakcije sili nujno k bloku obeh strank delovnega ljudstva. Pri nas, kjer so socialopolitične razmere v marsičem še slabše, na tak blok ne moremo še misliti. Jugoslovanska socialdemokracija nima danes v svoji sredi čistih socialistov Seratijev, ne Turati-jev, pač pa jo vodijo eksponenti buržujsko-reakcionarnih strank.

Če v jugoslovanskem materialističnem socializmu enkrat razmere dozore tako, kakor so dozorele v italijanskem sociali-

stičnem proletariatu, da mu ne bo več geslo farska gonja, ampak socialna in gospodarska osvoboditev, potem bo tudi pri nas

mogoč ljudski blok, blok krščansko socialističnega in socialističnega delovnega ljudstva.

Memorandum hrvatskega bloka izročen Italiji.

Zagreb, 17. marca. (Izvir.) Sinočnja »Riječ« poroča, da je bil memorandum Hrvatskega bloka izročen italijanski vladi,

da ga izroči vrhovnemu svetu, česar pa italijanska vlada ni storila.

Težka prehrana Slovenije.

Preveč se je izvozilo.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Poslanca Stanovnik in Žebot sta posredovala pri ministrstvu za socialno politiko radi pomoči pasivnim krajem. Minister dr. Krstelj in njegov referent sta izjavila, da se vprašanje prehrane siromašnih krajev Slovenije ne more rešiti, dokler se ne reši vprašanje denarne podpore. Vsi pokrajinski odseki za prehrano so aktivni, le v Sloveniji ne. Socialno-demokratska Vojsna zveza in Nabavna zadruga dolgujeta vladi 12 milijonov kron. Ta denar vlada izterjava, da si zavaruje potrebna sredstva. Kako bi se razdelila živila v posameznih krajih Slovenije, še ni natančno določeno. Prehrana za Dalmacijo in Hercegovino je rešena.

njeno udejstvitev onemogočajo samo kritične prometne razmere.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Zveza belgrajskih trgovcev se pogaja z rumunskimi trgovci glede dobave 100 vagonov pšenice in 100 vagonov moke. Naša država uvaža pšenico in moko za prehrano pasivnih krajev iz Amerike in Rumunije. Značilno je, da je rumunska moka za 4 K pri kg cenejša, kakor v Banatu in drugih krajih naše države. Krogi trgovskega ministrstva so prišli do prepričanja, da se je iz naše države preveč izvozilo na korist židov in izvoznicarjev ter v škodo države in konsumentov in producentov.

Za žensko volilno pravico.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora je govoril v imenu Jugoslovanskega kluba posl. dr. Hohnjec o volivnem zakonu za oblasti in srece. Poudaril je, da stoji ljudska stranka na stališču čiste proporca brez klavzule o dvojnem količniku. Vlada pa hoče propore izkriviti. Govornik je dalje naglašal, da se je ljudska stranka že v nar. predstavništvu in pozneje v ustavotvorni skupščini neprestano borila za žensko volilno pravico. Njen glas pa je zadel na gluha ušesa

vladne koalicije. Po pojmovanju sedanje vlade naj bodo ženske izključene od javnih poslov, čeprav so prve in najboljše vzgojiteljice dece in naroda. To ponižuje ženski spol, ker je volilna pravica po demokratičnih načelih pravica človeka kot takega. Radikalci, demokratje, samostojni in moslemi pa smatrajo ženske manj vrednim bitjem. V luči teh smeri in laži-načel, bo postala Jugoslavija oaza reakcije, ki ji na svetu ne bo para.

Pribeževic še ni vložil tožbe.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Kakor poroča »Tribuna«, minister Pribeževic še do danes ni vložil pri sodišču tožbe proti Stojanu Protiću radi afere Hercigonja in s to torej vesti demokratskih listov netočne.

Moratorij in vladne siranke.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Na prvi seji narodne skupščine bo stavljen na dnevni red načrt zakona o moratoriju, da vlada s tem udovolji zahtevam demokratskih in radikalnih trgovcev. Radi tega se je v parlamentarnih krogih pojavila razumljiva razburjenost in je pričakovati zelo ostre debate. Ker v tem vprašanju tudi radikalci in demokrati niso edini, se v političnih krogih sodi, da bo prišlo med obema vladnima strankama do hudega in odkritega spopada, ki bi znal končati s prelomom dosedanje vladne koalicije. Nekateri so mnenja, da bi znala nastopiti nova epoha v naši notranji politiki, kar da potrjuje tudi najnovejša bolezen ministrskega predsednika Pašića. Pašić namreč dela z vsemi silami na to, da se sedanja koalicija obdrži vsaj do kraljeve poroke. Vse te vesti pa je treba sprejeti z rezervo, ker je jako dvomljivo, da bi se v danem položaju demokrati in radikalci razšli, kajti nobena od parlamentarnih skupin ni voljna podpirati ti dve stranki, razen samostojnih in muslimanov.

Seja vlade.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Sinoči od 6. do pol osme ure se je vršila seja ministrskega sveta. Poleg raznih tekočih vprašanj je bil sprejet predlog ministra za agrarno reformo o eksploataciji velikih posestev. V to svrhu je sestavljen poseben odbor, v katerem so ministri Marinković, Marković, Miletić, Kumanudj, Miladinović, Pribežević, Pucelj in Vilović. — Notranji minister Marinković je poročal o bojih v Albaniji in je ministrski svet odobril vse ukrepe za zaščito naših meja proti eventualnim napadom. — Sklenjeno je bilo, da v finančni gospodarski odbor ministrov

vstopi tudi minister pravde. — Minister za pošte je poročal o predstojči odpuštvu poštinih uradnikov v Vojvodini, katerih delovanje je protidržavno. Ministrski svet je odobril 300.000 Din kredita za plačanje dolgov poštinih uradov v Vojvodini. — Ministrski svet je sklenil dovoliti ustanovitev likvidacijske banke in je v ta namen odobril 25 milijonov kredita pri Narodni banki. — Sklenil je konečno, da se podvzamejo najenergičnejši koraki proti komitatem v Mecedoniji, ki so v zadnjem času zopet razvili zelo živahno agitacijo.

Strah pred ljudstvom.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Vladne stranke se pečajo z načrtom, začeti proračunsko leto s prvim junijem ali julijem, da se na ta način izglasuje proračun za leto dni in se umetno podaljša življenje vlade. Do tega koraka žene vladinovec strah pred novimi volitvami, ki bodo brez dvoma strašna obsodba za priganjače nasilnega centralizma.

Enakopravnost v številkah.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Poštna ravnateljstva iz prečanskih krajev izkazujejo 55 milijonov prebitka, poštne uprave iz Srbije in Črne gore pa niso izkazale niti polovice proračunjenih dohodkov. »Ta enakopravnost« pove dovolj, kaj je centralizem.

Današnja predborza.

Dunaj, 17. marca. (Izv.) V tukajšnjih gospodarskih krogih se govori, da ne bo na tukajšnji borzi deviza Zagreb nič več notirala v protest proti onemogočenju prometa z devizami v Jugoslaviji.

Dunaj, 17. marca. (Izv.) Na današnji predborzi notira deviza Zagreb 20.25 (padel), Praga 150, Italija 335.

Zürich, 17. marca. (Izv.) Na današnji predborzi je Zagreb padel na 1.60. Ostali kurzi predborze: Pešta 0.63, Berlin 1.88, Italija 25.90, London 22.35, Nenyork 515, Pariz 46.05, Praga 9.00 (padla), Dunaj 0.075, Varšava 0.12, Holandsko 193.75, nemško-avstrijske krone 0.05.

Načela krščanskega socializma.

DR. KOROŠEC NA SHODIH RUDARJEV.

V torek, dne 14. t. m. ob 4. uri pop. se je vršil v Trbovljah v Društvenem domu shod rudarjev. Dvorana je bila natlačena. Govoril je dr. Korošec, ki je v pol drugournem govoru izvajal sledeče:

Družabni in gospodarski red, kot je sedaj, ne more več vzdržati. Kapitalistični sistem v svojih posledicah je spravil družbo na rob prepada. Zato vstaja v človeštvu želja po novem, želja za preosnovo.

Napačno bi bilo, da bi si zapirali oči pred velikimi dogodki v Rusiji. Baš mi krščanski socialisti moramo pazno zasledovati gibanje komunizma v Rusiji, da vse zdravo, kar se tam rodi, prenesemo k sebi.

Delovno ljudstvo pa, ki hoče uspešno v boj proti kapitalizmu, se mora zavedati, da bo zmoglo boj le, ako bo gospodarsko in strokovno močno organizirano. Gospodarske organizacije, to so zadruge, hranilnice in konsumi, so steber delavskega gibanja. Strokovne organizacije pa morajo zbrati vse delovno ljudstvo.

Delovno ljudstvo pa naj se zave, da ga nič bolj ne ubija, kot nesloga, medsebojno pobijanje in rovarenje. Med delavnim ljudstvom naj zavlada tisto prepričanje, da bo di vsak član one organizacije, kateri po mišljenju pripada, da pa raditega nima pravice, sotrpina, ki je drugega mišljenja, napadati in pobijati. Delavske organizacije naj se ne pobijajo med seboj, one naj tekmujejo med seboj.

Delovno ljudstvo v svojem boju ne more iti skokoma, nego le korak za korakom v novo pravično družbo. Doseči n. pr. čez noč socializacijo produktivnih sredstev, bi značilo danes gospodarski polom, ki bi najhuje prizadel delavca. Zato mora delavstvo v prvi vrsti zahtevati, da se mu dajo — kot so mu to dale že vse moderne države — obratni sveti.

Kapitalist daje mrtev denar za podjetja in je raditega upravnih svetnik tega podjetja, delavce pa daje svojo telesno in duševno moč za to podjetje ter ima radi tega gotovo dvakrat pravico, da sedi tudi on v upravnih svetih.

S takimi obratnimi sveti šele bo dobilo delavstvo vpogled v vodstvo podjetij in se bo tako usposobilo za popolno socializacijo, za katero stremimo.

Kapitalizem ne bomo uničili, dokler smo sami prežeti kapitalističnega duha. Danes vpijemo na državo, da ne stori proti izkoriščevalcem, proti verižnikom nobenih postav. Imamo najboljše postave — toda kdo jih izvaja? Slabši smo kot svetopisemski farizej, ki se je potrkal na prsa in zahvalil Boga, da ni tak kot grešni cestinar. Mi danes ne trkamo na prsa; hvala Bogu, da nisem tak kot tisti verižnik — nasprotno, mislimo si: o Bog, da bi mogel biti tudi jaz tak verižnik... In to je tisti duh kapitalizma, ki je v nas vseh. Tega moramo premagati v sebi samem po tistem nauku božjem, da: ljubimo bližnjega...

Kdor hoče proti kapitalizmu, ni dosti, da gre proti njegovim izrodkom, on mora proti ideji. Ideja pa se pobija le z idejo. Zato mora biti naše delovno ljudstvo v svojem socialnem boju predbojnik krščanstva, predbojnik ljubezni.

Navzoči rudarji — nad 600 — so z navdušenjem sprejeli izvajanja dr. Korošca. V resoluciji, ki je bila nato sklenjena, izrekajo rudarji svoje popolno zaupanje dr. Korošcu ter ga prosijo, da se zavzame za nje, posebno kar tiče dohodninskega davka in vpokojeincev.

Po shodu je dr. Korošec še pozno v noč ostal v družbi rudarjev ter jim v prijateljskem pomenku tolmačil politični položaj.

V sredo, dne 15. t. m. je bil dr. Korošec v Velenju, kjer so ga rudarji navdušeno sprejeli. Dvorana v Društvenem domu je bila polna rudarjev. Na shodu je bila izrečena dr. Korošcu zaupnica ter prošnja, da se zavzame za velenjske rudarje.

V četrtek, dne 16. t. m. je bil dr. Korošec v Mežici na rudarskem shodu, danes zvečer ob 7. uri pa bo poročal na shodu kovinarjev v Guštanju.

Širite „NOVI ČAS“

Koalicija hočejo razbiti

Dolžnost me veže, kot zastopnika v koaliciji, da sporočam vsem članom Prometne zveze, tovarišem železničarjem in delavcem, da sem bil snoči 16. t. m. na seji akcijskega odbora v mali dvorani Mestnega doma v Ljubljani, po soglasnem sklepu zastopnikov Zveze jug. železničarjev, narodnih socialistov in socialnih demokratov, izključen kot zastopnik v železničarski koaliciji in akcijskem odboru.

Kot vzrok se mi je očitano moje postopanje na shodih v Uniomu in Mestnem domu ter objavljenju člankov, ki sem jih objavil v »Novem času« in »Naši Moči«.

Ker so vsi moji grehi, zaradi katerih sem izključen, že itak večinoma znani, se mi ne zdi potrebno o tem pisati. Izjavljam samo, da o vsem, kar sem govoril in pisal, ne vzamem prav nobene besede nazaj, ker je vse čista resnica.

Izjavljam ponovno, da se nočem nikdar pokoriti nobeni drugi avtoriteti kakor svoji vesti in volji članov, v kolikor bo to v skladu s pravično stanovsko vzajemnostjo.

Take vrste discipline, kakor jo vedno zahtevajo od mene voditelji Z. J. Ž., socialni demokrati in narodni socialisti, ne bom nikdar priznaval, ker nočem, da bi imel na vesti izdajstvo zatiranega delavstva in železničarjev.

Mislím, da ne bo noben pošten delavec in železničar od mene zahteval, da moram molčati ali prikrivati v koaliciji tako delo raznih voditeljev, s katerim štiti in branijo izvoznice, verižnike, vojne odeluše in sedanje vladne stranke, ki so vse druginj in današnjega gorja krivi. Tudi nočem, da bi se v koaliciji tako skrivnostno in brez kontrole članstva in javnosti delalo, ker je kontrola in javna kritika nujno potrebna, če se hoče železničarstvo in delavstvo rešiti tistih najgusnejših proletarskih izdajcev, o katerih se sodeč po njih delih, more opravičeno misliti, da so od vlade in kapitalističnih odelušov najbrž plačani in najeti.

Če hočejo imeti železničarji take voditelje, ki nčejo na javnih shodih pustiti zborovalcem proste besede, ki pravilno sprejete resolucije po svoje spreminjajo in ki svojim lastnim članom nočejo pustiti nobene kontrole o svojem delovanju, je to njihova stvar. Meni gre samo za to, da delam vselej in povsod odkrito in brezobzirno po svoji vesti tako, da ne bom deležen nikakega izdajstva nad svojimi tovariši sotrpini, kakor ga očitno kažejo voditelji »Zveze«, socialni demokrati in narodni socialisti.

Povem še, če gospodje v koaliciji mislijo, da so se kontrole iznebili, ko so mene izključili, da se najbrž motijo, ker so železničarji in delavci še toliko zavedni, da se ne bodo pustili od nobenega več slepo voditi, kakor je bila do sedaj navada.

Gospodje »Zvezarji« in soc. demokrati v koaliciji pokažite železničarjem tisto skrupulo službene pragmatike, ki se je tako v naglici morala predelati, da bodo prizadeli vsaj vedeli za koliko so oškodovani in prikrajšani! Uvedite javne seje, da se bodo tovariši lahko prepričali, kdo jih pošteno in iskreno zastopa in kdo dela po želji in volji vlade in žel. uprave. Tega kar ste do sedaj delali, jaz nočem imeti na vesti,

zato sem tudi odkrito govoril in shodih in v javnost pisal.

Pozivljam javno vse voditelje Z. J. Ž., soc. demokratov in narodnih socialistov, ko so me iz koalicije izključili: Skličite javen shod, in če imate kaj poguma, povejte javno vse moje grehe, zaradi katerih ste me izključili in razkrinkajte me kot lažnika. Jaz ne vzamem prav nobene besede nazaj, kar sem o Vas govoril in pisal. Ponovno izjavljam, da kažete s tem, ko štite in branite vojne in povojne odeluše, sedanje vladne stranke in vlado, ki so vsi skupaj krivi vsega današnjega gorja, preganjanja in druginj, da ste izdajali delavske in ljudske koristi, kakor da bi bili za to početje in delo plačani in najeti. Franc Beltram.

Politični dogodki.

— Odgovor »Napreju« »Napreju« me napada radi shoda v Trbovljah. Na druge ne-kvalificirane napade, ki so precej podobni g. Svetku, ne odgovarjam, pribijam le: shod je bil napovedan ob treh in se je radi tega nekoliko zakasnil, ker smo čakali — g. Svetka, ki pa je prišel šele krog pol 4. ure. Govoril sem o resoluciji, potem pa (in to je slišal g. Svetek) isto kot v Zagorju. Kar je bilo v Zagorju stvarno, kot priznavate, je bilo v Trbovljah po Vaše demagogija. O resoluciji pa to: ne gre zato, kako je formulirana, gre le za bistvo. Če bi bil g. Svetek vztrajal na ljubljanski formulaciji, bi se bil shod razbil. G. Svetek o taktu in taktiki in javnih shodih pa menda nima mnogo pojma. — Fran Sušnik.

— Tajinstven molk. Kakor znano, je vložil dr. Korošec svoj čas v skupščini odločno interpelacijo zaradi ukinjenih komunističnih mandatov. Zahteval je, da se ti mandati vrnejo poslancem in da se protikomunistični zakon odpravi. Vlada na ta poziv do danes ni dala nobenega odgovora, ampak molči kakor grob. Zakaj? Zato ker ve, da bo v tej stvari stala pred javnostjo kot obtoženec tisti hip, ko se bo to vprašanje sprožilo. Za danes le toliko. Jutri kaj več.

— Minister Ninčič se je dozdej zdel boljši od svojih tovarišev. Kakor se vidi, smo se zmotili. Ninčič namreč dementira, da bi bivanje generala Wrangla v Jugoslaviji imelo vojaško-politični značaj. Temu nasproti stoji dejstvo, da ima Wrangel v Jugoslaviji svoj »generalni štab«, da hodijo tu ljudje z uniformami, da Wranglov adlatus Patocky izvaja registracijo vseh vojni-obveznih ruskih emigrantov preko vojnih komandantov, ki stoje na čelu vsaki koloniji in da je Wrangel to sam označil kot pripravo za novo akcijo proti Rusiji. Ako se na našem državnem teritoriju pripravljajo vojni pohodi zoper Rusijo, potem je Ninčičev dementi prosta laž. Če Ninčič želi, da se mu verjame, ima vse ruske vojne organizacije v naši državi nemudoma razpustiti in krivce izgnati, tembolj ker to ne pomeni samo rovanja zoper bratsko Rusijo, ampak predstavlja tudi veliko notranjo nevarnost za Jugoslavijo.

— d Prosveta Krakovo—Trnovo. Danes ob 7. uri zvečer nadaljuje g. dr. Breclj svoje velezanimivo predavanje o prehrani.

— d Šentpetersko prosvetno društvo obhaja praznik sv. Jožefa (v nedeljo 19. t. m.)

— kot društven praznik. Ob 7. uri bo za člano sv. maša, med mašo skupno sv. obhajilo. Pridite prav vsi brez izjeme!

Dnevni dogodki.

— Nova cena soli. Razglas. Uprava Državnih Monopolov v Belgradu z odlokom od 11. marca 1922 Pr. broj 9313 naznanja na podlagi odobrenja gospoda ministra za finance od 4. marca t. l. št. 171 sledeče nove cene za sol, ki se oddaja iz državnih skladišč. Jedilna sol. I. Angleška sol, kamena sol v gruščah, sol v briketih in drobna zmlata mineralna sol po 250 Din za 100 kg. II. Morska bela sol po 240 Din za 100 kg. III. Morska siva sol po 230 Din za 100 kg. — Sol za živino. V briketih po 200 Din za 100 kg, drobna zmlata po 195 Din za 100 kg. — Sol za ribiše. Morska bela sol po 150 Din za 100 kg, morska siva sol po 140 Din za 100 kg. Nadalje: Odpadki, industrijska in denaturirana sol po 65 Din za 100 kg. — Pripomba: V tukajšnjem skladišču se dobiva sedaj bela morska sol. Cene za industrijsko sol veljajo po dosedanjih naredbah loko Salina Kreka za drobno in loko Salina Pag za morsko industrijsko sol. Gornje cene za vse vrste soli veljajo brez vreče. Vreče, ki se ne vračajo, se plača po nabavni ceni. — Pokrajinska Monopolska Direkcija, oddelek za sol, v Ljubljani, dne 14. marca 1922.

— Požar v Hrastniku. Iz Hrastnika nam poročajo: Včeraj, dne 15. t. m. je izbruhnil ogenj v tukajšnji steklarni. Pogorela je stara stavba skoro do tal. Dospelo je gasit več požarnih bramb. Posrečilo se je preprečiti, da niso peči končane. Skladišče, katero se drži tovarne, je bilo oteto, ravno tako sosedna poslopja. Škoda je milijonska. Delavstvo bo lahko delalo naprej.

— Razpisane poštne vožnje v Ljubljani in pri D. M. v Polju. S 1. junijem t. l. se odda najnižjemu ponudniku oskrbovanje poštne vožnje v Ljubljani in pa dnevno enkratne, enovprežne vožnje v D. M. v Polju. — Ljubljanski voženj je sedaj dnevno 11 enovprežnih in 12 dvovprežnih. — Za oskrbovanje vseh voženj je določenih 13 konj in 9 voznikov. Vozove da poštni erar sam na razpolago. Z najnižjim ponudnikom bo poštno ravateljstvo sklenilo pogodbo. — Natančnejša pojasnila daje ob delavnikih od 8. do 14. ure IV. oddelek poštne ravateljstva v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 2. —

Ponudniki naj vložijo z dvodinarskim kolkom opremljene ponudbe do 31. marca t. l. pri poštne in brzojavnem ravateljstvu v Ljubljani.

Ljubljanski dogodki.

— lj Bolezen g. Antona Komlanca. Ker se je bolezen g. Antona Komlanca zelo poslabšala, so ga te dni odpeljali v bolnico. Priporočamo ga vsem v gorečo molitev!

— lj Otvoritev in slovesno blagoslovljenje nove cerkve svetega Jožefa v Ljubljani. Na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca bo prevzvišeni knezoškof slovesno blagoslovil novo cerkev sv. Jožefa po tem-le sporedu: Ob 10. uri prihod prevzvišenega in slovesno blagoslovljenje cerkve. Nato govor in pontifikalna sv. maša. Pontifikalna maša: Missa solemniss in laudem Ss. Salvatoris, za mešani zbor in orkester, zl. Ig. Mitterer. Graduale: Domine praevenisti in tractus: Beatus vir, zl. P. Griesbacher. Po ofertoriju: O Deus ego amo te, za sopran solo mešani zbor in orkester, zl. J. Müller. K sklepu Te Deum v C za mešani zbor in orkester, zl. Fr. Witt. Tantum ergo, zl. Ant. Foerster. Ob 7. uri zvečer bo v novi cerkvi začetek sv. misijona. Ker se ne izdajo posebna vabila, so k tej slovesnosti vsi tem potom prisrčno povabljeni, posebno pa še oni, ki so s svojimi prispevki pomagali zidati in dozidati to cerkev. Ker so preveliki stroški za dozidavo cerkve še nepokriti, prosimo prav lepo posebno one preč. gospode, ki niso še imeli priložnosti se naši prošnji odzvati, da blagovolijo na praznik sv. Jožefa vernikom priporočiti te novo cerkev, ki bodi svetišče celega naroda! Predstojništvo cerkve.

— lj Organizacija javnih nameštencev somišljenikov SLS. Danes se vrši v JSZ v običajnih prostorih ob 8. uri zvečer važna odborova seja, katere naj se vsi brez izjeme udeležijo. Brez posebnih vabil. — Predsednik.

— lj Pomladanski mraz. Burja, ki je začela pihati te dni, je ozračje tako ohladila, da je danes zjutraj ob pol 7. uri bilo 4° C mraza. Padla je slana.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Konsumenti!

Organizacija konsumentov je danes bolj potrebna ko kedaj prej. Naša organizacija je

I. ljubljansko delavsko konsumno društvo v Ljubljani, Kongresni trg 2.

Podružnice po vseh delih Slovenije. — Člani se sprejemajo v osrednji pisarni na Kongresnem trgu ali pri poslovodstvih posameznih podružnic.

Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika? Delujte neumorno, da se razširi in da se po njem razširijo ideje krščanskega socializma v vsako kočico!

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Allan si je preganjal čas, kakor je vedel in znal. Glasba ni imela nanj nobenega vpliva; mesto da bi svoje misli zbral in poglobil, je bil raztresen in brez zanimanja. Meril je s pogledi razmerja velikanske dvorane, občudujoč njeno stropno in ložno krožno konstrukcijo. Preletel je s pogledom blesketajoče, drhteče morje pahljač ter razmišljal, »mnogo je denarja v Državah, da bi se tu dalo nekaj takega začeti, kar nosi v glavah. Kot praktično navdahnjen človek se je lotil računati stroške za eno-urno razsvetljavo v dvorani. Izračunal je sam pri sebi na okroglo tisoč dolarjev ter nato začel s proučevanjem posameznih moških glav. Ženske ga sploh niso zanimale.

Nato je ošvrknil njegov pogled spet prazno Lloydovo ložo ter se spustil na orkester, čigar desno krilo je lahko pregledal. Kakor vsakogar, ki se ni nič ne razume na glasbo, je tudi njega presenetila strojna natančnost, s katero je orkester igral. Pomaknil se je naprej, da bi videl dirigenta; njegova roka s taktirko se je le včasih pokazala preko naslona. Ta mršavi, ozkorameni, distingvirani gentleman, ki je prejel za ta večer šest tisoč dolarjev, je bil Allanu popolna uganka. Opazoval ga je dolgo in pozorno. Že zunanost tega moža je bila nenavadna. Njegova glava z zakrivljenim nosom, malirni, živahnimi očmi, stisnjenimi ustnicami in redkimi, nazaj počesanimi lasmi, je spominjala na jastreba. Zdel se je samo kost in koža in nič drugega kakor sami živci. Toda on je stal mirno sredi vrtočnega trušča glasov in hrupa ter jih urejal z rahlim migljanjem svojih belih, navidezno brezmočnih rok po svoji volji. Allan ga je občudoval kakor čarodejnika, v čigar oblast in skrivnosti ni niti poizkušal prodreti. Ta mož se mu je zdel, da pripada davnemu času in čudnemu nerazumljivemu rodu, ki je blizu na tem, da izumre.

Prav v tem trenutku pa je dvignil mršavi dirigent roke, stresajoč jih kakor blazen, in zdelo se je, da nenkrat v rokah vlada nadčloveška moč: orkester se je vzburkal ter umolknil v istem hipu.

Kakor plaz je zavalovilo ploskanje skozi dvorano,

vošlo divjaje v neskončnem prostoru. Allan je vzdihnil ter se popravil, da bi vstal.

Toda zmotil se je, kajti spodaj so piščali že poprijele adagio. Iz sosednje lože se je slišal še konec pogovora... »...dvajset odstotkov dividende, prijatelj! To je stvar, kakor je krasnejše...«

In Allan je zopet moral mirno sedeti. Iznova je začel študirati konstrukcijo ložnih obrobov, ki mu ni bila prav jasna. Allanova žena pa, sama bodoča pianistka, se je udajala z vso dušo glasbi. Ob strani svojega moža se je Maud zdelala nežna in majhna. Svojo nežno rjavo glavo kakor Madona je naslonila na belo rokavico in njeno prozorno se svetlikajoče uho je pilo valove glasov, ki so prihajali od spodaj, od zgoraj, od bogveodkod. Neznansko tresljanje, s katerim je dvestodvajset instrumentov polnilo ozračje, je pretreslo vsak živec v njenem telesu. Njene oči so bile široko razprte ter strmele v daljave. Bila je tako silno razburjena, da so se prikazale na njenih nežnih, gladkih licih okrogle rdeče pege.

In zdelo se ji je, da nikoli še ni glasbe močneje občutila, sploh nikoli še slišala take glasbe. Kratka melodija, neznamen stranski motiv je mogel v njeno dušo poklicati nepoznano sveto občutje. En sam zvok je mogel ubrati v njej še nepoznano, skrito struno sreče, da je jasno zabrnelo ter jo sleglo v dušo. In vse občutje, ki ga je ta glasba razvezala v njej, je bilo samo najčistejše veselje in lepota! Vsi obrazi, ki jih ji je glasba klicala pred oči, so se kopali v svetosti in poveljanju ter bili lepši od vsake resničnosti.

Maudino življenje je bilo prav tako priprosto in skromno kakor ona sama. Za seboj ni imela velikih dogodkov niti posebnih znamenitosti. Rojena je bila v Brooklynu, kjer je njen oče imel tiskarno, ter vzgojena na posestvu v Berkshire-Hillih po materi Nemki, ki jo je razvajala. Njena šolska vzgoja je bila dobra, dve poletji je poslušala predavanja na summerschool (poletni šoli) v Chautauqui; mnogo znanja in modrosti je bila stlačila v svojo malo glavico, samo da vse spet pozabi. Dasiravno glasbeno ni bila Bog ve kako nadarjena, se je izučila na klavirju ter svoj študij dovršila v Monakovem in Parizu pri prvih učiteljih. Potovala je z materjo (oče je bil že

davno mrtev), gojila je sport ter se norčevala z mladim moškim svetom kakor deklice sploh. Doživela je bila prvo ljubezen, na katero danes niti mislila ni več, arhitektu Hobbyju, ki jo je snubil, je bila dala košarico, ker ga je mogla imeti rada le kot tovariša, ter se poročila z inženirjem Mac Allanom, ker ji je ugajal. Še pred njeno poroko je bila umrla njena mala, oboževana mati in Maud je za njo potočila jezero bridkih solz. V drugem letu svojega zakona je bila porodila hčerko, ki jo je ljubila nad vse. To je bilo vse. Triindvajset let je bila stara in srečna.

Dočim je uživala glasbo v nekakšni blaženi omotici, je vzcvetelo v njej kakor pričarano bogastvo spominov, ki so se navidezno brez reda vrstili, vsi čudovito jasni, vsi čudovito pomembni. In njeno življenje se ji je nenadoma zazdelo skrivnostipolno, globoko in bogato. Videla je poteze svoje male matere v neskončnem poveljanju in dobroti pred seboj, a ni pri tem občutila nič žalosti, ampak le veselje in neizrečano ljubezen. Kakor da je mati še med živimi. Istočasno se ji je prikazala pokrajina v Berkshire-Hillih, preko katere se je kot dekle čestokrat prepeljala na kolesu. A pokrajina je bila polna tajinstvene lepote ter sijala v čudovitem blesku. Misli je na Hobbyja, in v istem hipu je videla svojo dekleško sobo, ki je bila nabito polna knjig. Videla je, kako sama sedi pri klavirju ter se vadi. Toda neposredno se je pojavil spet Hobby. Sedel je ob njej na klopici ob kraju igrišča za tenis, ki je bilo že tako mračno, da so se videle le še bele črte na pesku. Hobby je bil prekrizal nože, trkal z raketom na konico svojega belega čevlja ter kramljal. Videla je samo sebe ter opazila, da se smehlja, kajti Hobby ni govoril drugega nego zaljubljene neumnosti. Toda razposajena, prevzetna, nekoliko zabavljiva melodija je zbrisala Hobbyja ter ji priklicala v spomin ono veselo malico, pri kateri je vprvič videla Maca. Bila je v Buffale na obisku pri Luidleyjevih, bilo je poleti. V gozdu sta stala dva avtomobila, cela družba je štela dober ducat dam in gospodov. Vsak posamezen obraz je spet različno zapoznala. Bilo je vroče; gospodje so bili goloroki, tla so bila vroča. Trebalo je zavreti čaja in Lindlev je zaklicak